

Dnr Af-2016/0014 8922

Datum: 2016-08-16

Avsändarens referens: A2016/01307/I

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande: "Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga" (Promemoria 2016-06-21)

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har följande synpunkter:

Arbetsförmedlingen delar utredningens bedömning om att beslut om fortsatt placering bör fattas utifrån individens behov och inte påverkas av regelverket för statlig ersättning till kommunen.

Arbetsförmedlingen tillstyrker därför förslaget att kommunerna ska kunna få ersättning för ensamkommande unga över 18 år med uppehållstillstånd utan placeringsbeslut med stöd av SoL eller LVU. Dock ser Arbetsförmedlingen vissa risker med det föreslagna systemet. En potentiell fara med ersättningar som är oberoende av vilken placeringsform som beslutas är att kommunen kan välja ett mindre kostsamt alternativ, även om placeringsbehov finns. Arbetsförmedlingens mål vad gäller unga vuxna med uppehållstillstånd är att de väljer att studera och inte att ta ett arbete. Det är angeläget att utreda om unga som placeras i eget boende får det stöd som behövs för att välja studier framför arbete. En annan potentiell risk med förslaget är att ensamkommande unga i större utsträckning än vad som i dag är fallet kommer att behöva flytta upprepade gånger.

Arbetsförmedlingen

BESÖKSADRESS: Hälsingegatan 38

POSTADRESS: Arbetsförmedlingen

113 99 Stockholm

Tel: 0771-600000 | Fax: 08-508 801 99

E-post: arbetsformedlingen@arbetsformedlingen.se
arbetsformedlingen.se

3.6 Schablonersättning för ensamkommande unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd

Arbetsförmedlingen delar bedömningen att nuvarande regelverk innebär att kommunerna kan ha ekonomiska incitament att placera ensamkommande unga med uppehållstillstånd med stöd av SoL upp till 21 års ålder, eftersom placering med stöd av SoL eller LVU är en förutsättning för att kommunen ska få ersättning för mottagandet av dessa personer. Detta innebär att kommunerna inte har ekonomiska incitament att ompröva ett placeringsbeslut även när den unga inte längre har sådana vårdbehov som motiverar en placering. Arbetsförmedlingen delar bedömningen att den nuvarande ordningen riskerar att leda till en situation där placeringsformen påverkas av regelverket för statlig ersättning till kommuner och där personer utan vårdbehov placeras i boenden som inte motsvarar deras förväntningar, förutsättningar och eventuella behov. En annan negativ utveckling är inlåsning av befintliga resurser. Det finns en risk att myndigheterna, pga. ansträngda resurser, kommer att missa barn och unga med vårdbehov. Det är således viktigt att ett placeringsbeslut fattas utifrån en individs behov och förutsättningar och inte pga. ekonomiska incitament.

4. 6 Konsekvenser för ensamkommande barn och unga

Arbetsförmedlingen ställer sig generellt sett positivt till de förslag som framförs i promemorian, men vill samtidigt peka på potentiella risker avseende systemet med schablonersättningar. En potentiell fara med ersättningar som är oberoende av vilken placeringsform som beslutas är att kommunen kan välja ett mindre kostsamt alternativ, även om placeringsbehov finns. Enligt promemorian innebär inte ett billigare alternativ med nödvändighet en sämre lösning. Man hänvisar till att utvecklingen på senare tid har visat att dyrast inte alltid innebär bästa kvalitet i detta sammanhang. Även om detta stämmer innebär det inte per automatik att billigare lösningar är bättre. Snarare tyder det på att bristen på exempelvis lämpliga bostäder har gjort att vissa aktörer har kunnat ta ut mycket höga priser och samtidigt leverera undermåliga lösningar.

Arbetsförmedlingens mål vad gäller unga vuxna med uppehållstillstånd är att de väljer att studera och inte att ta ett arbete. Frågan är om, och i sådana fall hur, boendeformen kan påverka denna målsättning. Det är angeläget att utreda om unga som placeras i eget boende får det stöd som behövs för att välja studier framför arbete.

Arbetsförmedlingen vill även lyfta fram att förslaget kan leda till fler negativa konsekvenser för ensamkommande barn och unga. Ungdomar som fyller 18 år under asyltiden kommer, i större utsträckning än vad som i dag är fallet, behöva flytta till anläggningsboenden. De kommer dessutom eventuellt behöva flytta igen när de får uppehållstillstånd och anvisas till en kommun. Enligt promemorian kommer det inte att finnas några garantier för att dessa personer ska erbjudas anläggningsboende i den kommun som de vistas i. Frågan är om man inte bör överväga att införa sådana garantier så att ensamkommande unga inte

ska behöva föra en ambulerande tillvaro, utan kan garanteras kontinuitet och trygghet i bemötandet.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Mikael Sjöberg
Generaldirektör

Dominika Borg Jansson
Kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av Dominika Borg Jansson, kvalificerad handläggare på Enheten Integration och etablering. I den slutliga handläggningen av ärendet har Annie Rubensson, sektionschef på Enheten Integration och etablering, deltagit.